

Primele constatări ale Misiunii Promo-LEX de Observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

În baza decretului Președintelui din 28 aprilie 2021 privind dizolvarea Parlamentului și stabilirea datei alegerilor, în data de 11 iulie 2021 urmează a fi organizate Alegerile parlamentare anticipate – scrutin important pentru calitatea și vectorul procesului decizional din Republica Moldova.

Având drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova,

inclusiv în regiunea transnistreană, Promo-LEX a lansat astăzi cea de-a XXI-a Misiune de observare (MO) a Alegerilor. Totodată, a fost prezentat și primul Raport de monitorizare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

Raportul cuprinde rezultatele monitorizării perioadei preelectorale și a celei electorale până la startul procedurilor de desemnare a candidaților (23 decembrie 2020 – 11 mai 2021).

Cadrul legal relevant organizării alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Urmare a anulării sistemului electoral mixt, alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 se vor desfășura în baza scrutinului proporțional, la care s-a revenit prin Legea nr. 113 din 15.08.2019. Principiul privind stabilitatea dreptului electoral care prevede că modificările de esență trebuie realizate cu mai mult de un an înainte de alegeri, a fost astfel respectat.

Totodată, dorim să atragem atenția asupra proiectului de lege nr. 263 din 19.06.2020 pe care Parlamentul nu l-a aprobat în lectura a doua, și care conține o serie de prevederi utile și necesare pentru asigurarea bunei desfășurări a alegerilor^[1]. De asemenea, în 2020 în procedură legislativă au fost înaintate cel puțin două proiecte de legi de modificare a Codului electoral, care au fost inițiate pentru a răspunde obiectivului de realizarea a dreptului la vot și măsurilor de siguranță a alegerilor pe timp de pandemie^[2]. Nici unul din aceste proiecte nu au fost puse pe ordinea de zi a Parlamentului.

Promo-LEX regretă totodată faptul că, doar 7 dintre cele 22 de recomandări de îmbunătățire a cadrului legal/normativ propuse după alegerile Parlamentare din 2019 au fost total sau parțial implementate.

Riscuri privind buna organizare și desfășurare a scrutinului

din 11 iulie 2021

În condițiile în care Parlamentul nu mai dispune de competența de a modifica Legea bugetului de stat, Guvernul trebuie să asigure alocarea resurselor financiare necesare pentru desfășurarea scrutinului. În acest sens, în data de 12 mai 2021, a aprobată Hotărârea de Guvern "Cu privire la alocarea mijloacelor financiare". Astfel, s-a decis ca Ministerul Finanțelor să aloce Comisiei Electorale Centrale, din fondul de rezervă a Guvernului, prima tranșă în sumă de 70 000,0 mii lei pentru organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, ceea ce reprezintă doar 56% din devizul de cheltuieli estimat de CEC. În context, atragem atenția asupra faptului că, pentru a evita eventuale riscuri și incertitudini privind buna organizare și desfășurare a alegerilor, Guvernul urmează să-și asume obligația de a finanța integral costurile scrutinului.

O altă provocare pentru buna organizare și desfășurare a scrutinului din 11 iulie 2021 ține de impactul pe care l-ar putea avea pandemia COVID-19 asupra alegerilor. Evidențiem că, autoritatea electorală și autoritățile publice dispun deja de experiență relevantă, acumulată în contextul alegerilor prezidențiale din 2020. Totuși, subliniem necesitatea unor soluții pentru vaccinarea în regim prioritar a funcționarilor electorali și a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale, precum și aprobarea de către CEC a Instrucțiunii cu privire la măsurile de prevenire a infecției COVID-19 în perioada electorală, astfel încât riscurile de infectare să fie minime.

Importanța înregistrării prealabile pentru stabilirea numărului și a locației secțiilor de votare care vor fi create peste hotarele țării dar și pentru alegătorii din regiunea transnistreană

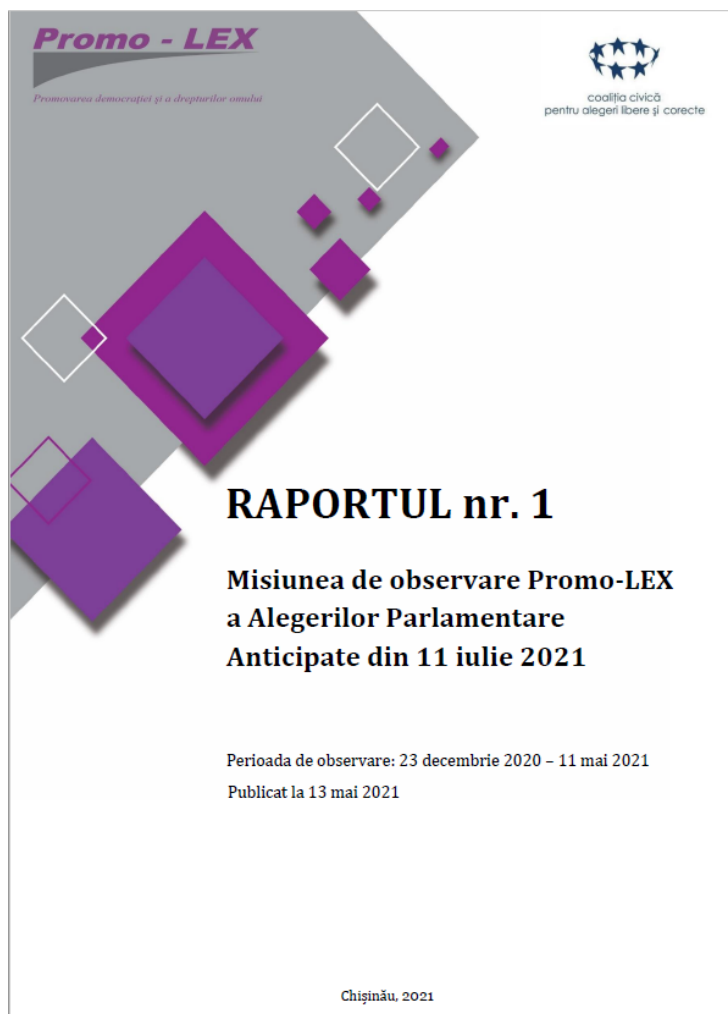
Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din

regiunea transnistreană dar și pentru cei de peste hotare trebuie să se desfășoare conform prevederilor legale, în condiții de transparență și urmând bunele practici stabilite de către CEC în contextul alegerilor prezidențiale din 2020 (aplicarea unei formule matematice clare pentru stabilirea numărului și a locației secțiilor de votare peste hotarele țării).

Potrivit estimărilor Promo-LEX (în baza datelor disponibile către 11 mai 2021), comparativ cu scrutinul electoral precedent, pentru alegerile Parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 ar urma să fie majorat numărul de secții de votare în state precum Germania (+6), Federația Rusă (+4), și Marea Britanie (+4), iar în alte țări numărul secțiilor de votare ar putea fi diminuat: SUA (-5), România (-4) și Italia (-3).

În acest context, recomandăm cetățenilor care în ziua alegerilor se vor afla peste hotarele țării dar și celor din regiunea transnistreană să se înregistreze prealabil până la 26 mai 2021. Totodată, subliniem necesitatea promovării active de către autoritățile electorale a acestui instrument pentru a deține informații cât mai exacte despre numărul și locația în care cetățenii vor dori să-și exprime votul.

Dinamica numărului de alegători incluși în Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA)

Promo-LEX a observat o reducere constantă, fie și ne semnificativă, a numărului de alegători din RSA. Astfel, în baza datelor publicate de CEC, la data de 4 mai 2021, comparativ cu 2 septembrie 2020, numărul de alegători a scăzut cu circa 7 529 de persoane.

Totuși, constatăm de asemenea că, numărul de alegători fără domiciliu/reședință și a celor din regiunea transnistreană (15.1% din numărul total) este în creștere, fapt ce creează premise pentru creșterea ponderii cetățenilor care ar putea vota pe liste suplimentare.

Discursul de ură tot mai utilizat în perioadele pre-electorale și electorale

Conform datelor Promo-LEX, în perioada 2018-2020 nivelul de utilizare discursului de ură a fost în continuă creștere, dinamica respectivă fiind și mai accentuată în perioadele pre-

electorale și electorale. Totodată, atragem atenția asupra faptului că, în perioada decembrie 2020 – aprilie 2021, Parlamentul Republicii Moldova nu a întreprins acțiuni pentru îndeplinirea adreselor Curții Constituționale din anul 2016 și 2020 cu privire la revizuirea legislației și crearea mecanismelor de control și sancționare pentru implicarea cultelor religioase în campaniile electorale, precum și pentru prevenirea și combaterea discursului de ură între concurenții electorali, inclusiv în mediul online.

În acest context, în vederea sensibilizării actorilor implicați în campania electorală, dar și în scopul prevenirii utilizării discursului de ură și instigare la discriminare, Misiunea de Observare a Promo-LEX va continua monitorizarea acestui fenomen și în cadrul scrutinului din 11 iulie 2021.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Raportul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

[\[1\]](#) Interdicția utilizării discursului bazat pe ură și/sau instigator la ură; introducerea sancțiunilor graduale pentru încălcarea legislației electorale; sancțiuni pentru implicarea cultelor religioase și a altor organizații necomerciale în agitația electorală; reglementarea transportării organizate a alegătorilor spre secția de votare etc.

[\[2\]](#) Prin proiectul [nr. 210](#) din 28.05.2020, și proiectul nr. [414](#) din 06.10.2020 se propunea instituirea a două zile consecutive pentru exercitarea dreptului de vot și adaptarea respectiv a normelor privind organizarea alegerilor în două zile.